

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИРИГУВАННЯ (Частина 2)

Рівень вищої освіти – **другий (магістерський)**

Освітня програма «**Музичне мистецтво**»

Спеціальність **В5 Музичне мистецтво**

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Диригування (Частина 2)
Викладач (і)	Пасічняк Лілія Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380997452990
E-mail викладача	lilia.pasichniak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	2 семестр - 3 кредити ЄКТС, 30 год. аудиторних, 60 год. самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є техніка диригування та її використання у процесі виконання інструментальних та вокально-інструментальних музичних творів з ансамблем, оркестром народних інструментів. Опираючись на фольклорну та класичну музику, у процесі вивчення навчальної дисципліни магістри опановують необхідні диригентські вміння, навички для їх використання у практичній діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є – розвиток у студентів необхідних диригентських вмінь, навичок для організації та здійснення ансамблево-оркестрової діяльності як керівника та диригента аматорських та професійних колективів; навиків комплексного аналізу, читання та виконання на фортепіано партитур ансамблевих, оркестрових і хорових творів, різних за стильовими особливостями, фактурою викладення та прийомами виконавської реалізації партитурного тексту.

Основними цілями вивчення дисципліни є – формування творчих особистих якостей диригента, керівника ансамблю, оркестру народних інструментів; виховання у магістрів любові до диригентської діяльності, оркестрового мистецтва; ознайомлення з основами диригентської техніки та її впровадження у практику диригування навчальним оркестром; формування уміння самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності і культурних вимог, її вдосконалення на основі оволодіння методами самостійної роботи над партитурою; виховання уміння розкривати в процесі виконання художній задум твору і виражати своє творче відношення до твору на основі глибокого вивчення його змісту; сприяння формуванню у магістрів соціально-професійних і міжпредметних компетенцій, орієнтації на міждисциплінарні зв'язки зі спеціальними предметами фахового спрямування через засвоєння теоретичних основ запису та читання оркестрових і хорових

партитур; вдосконалення професійного менталітету магістра – в майбутньому науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей; розвиток здатності до інтелектуальної автономності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності.

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати власні художні концепції.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

ФК 9. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

Методи навчання:

словесний, пояснювально-ілюстративний, пояснення, стимулювання і мотивації, практичні вправи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин

індивідуальні заняття	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	–
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	025 Музичне мистецтво	I	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни		
Тема	кількість год.	
	індивідуальні заняття	сам. роб
Тема 1. Робота над партитурою.	2	4
Тема 2. Практичне втілення вивченого матеріалу (інструментальний твір та акомпанемент солісту для оркестру (ансамблю) народних інструментів), через диригування оркестром (ансамблем) в режимі репетиційної роботи.	20	40
Тема 3. Акомпанемент: визначення поняття, типи акомпанементу.	2	4
Тема 4. Особливості виконання акомпанементу для соліста-вокаліста у супроводі оркестру народних інструментів.	2	4
Тема 5. Особливості виконання акомпанементу для соліста-інструменталіста у супроводі оркестру народних інструментів.	2	4
Тема 6. Концертний виступ.	2	4
ЗАГ.:	30	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та
------------------	---

оцінювання навчальної дисципліни	<p>здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkify</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="539 607 1442 1317"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним курсом</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним курсом</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
80 – 89	B	добре																											
70 – 79	C																												
60 – 69	D	задовільно																											
50 – 59	E																												
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом																										
Вимоги до письмових робіт	Друкований аналіз (10 балів), анотація на виконуваний твір (10 балів) (денна і заочна форми). Реферат у разі відпрацювання пропущених занять (денна форма). Терміни написання (для денної – на останньому занятті перед заліковою сесією, для заочної – за 10 днів до початку сесії).																												
Умови допуску до підсумкового контролю	Диригування 2-х різнохарактерних творів, написання аналізу та анотації на ці твори, відвідування занять																												
Підсумковий контроль	Форма контролю (залік); форма здачі (комбінована). Мінімальна оцінка за залік – 50 балів, максимальна – 100.																												

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: аналіз або анотація на твір, який запланований в індивідуальній програмі магістра на семестр.

Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:

Положенні про запобіганні академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

<http://surl.li/dzugk> метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування

Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція)

<http://surl.li/dhrfg>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;

Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)

<http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади

та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»

Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Відвідування занять. Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання індивідуальних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (рефератів) та опрацюванні літератури з техніки диригування.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Бурбан М. Українські хори і диригенти. Дрогобич: Посвіт, 2006. 640 с.
2. Доронюк В.Д. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. 292 с.
3. Дудик Р. Комунікативна культура диригента: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2018. 48 с.
4. Зваричук Ж. Й. Питання хорознавства. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2018. 378 с.
5. Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу

/ уклад. Ю.І.Лошков. Х.: ХДАК, 2002. 34 с.

6. Леонтович М. Хорові твори / ред.-упоряд. В. В. Кузик. Київ : Музична Україна, 2005. 341 с.

7. Муравський П. Моя хорова школа / Ред.-упор. О.Шокало. К. : ВЦ «Просвіта», 2014. 384 с.

8. Небожинський І.М. Методичні та практичні поради для регента хору: Підручник. Київ: ВСЦ ХВС, 2012. 109 с.

9. Пасічняк Л.М. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012. 72 с.

10.Роговська Є. В., Рутецький В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 220 с.

11.Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.

12.Серганюк Л.І. Методика аналізу хорових творів: Навчально-методичний посібник для викладачів і студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет, 2020. 161 с.

13. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2009. 184 с.

14. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.1. 122 с.

15. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. Ч.2. 72 с.

16. Стукаленко З.М. Основи оркестрового диригування: Навчально-методичний посібник. Кропивницький: ФОП Піскова М.А., 2017. 138 с.

17. Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.

18. Цицирєв В.М. Оркестр народних інструментів як феномен української культури: навчальний посібник. Харків : ХДАК, 2006. 60 с.

19. Ярошенко І. В., Серганюк Ю. Концептуальні особливості методики роботи з хором: Навчальний посібник. К.: Видавництво «Білий Тигр», 2020. 100 с.

Викладач:

кандидат мистецтвознавства, доцент Пасічняк Л. М.